

## КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

**Галманова Є.С.**

*студентка,*

*Науковий керівник: Котлова Л.О.*

*кандидат психологічних наук, доцент,*

*Житомирський державний університет імені Івана Франка*

### ДІТИ З ПОРУШЕННЯМ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ

Останнім часом одним з найрозповсюджених захворювань стали порушення опорно-рухового апарату. До них відносять дитячий церебральний параліч. Такі порушення виникають унаслідок запальних процесів або пошкодження кісток та суглобів. Через це захворювання у дітей наявні значні проблеми з контролем та координацією мимовільних рухів (більшість дітей з церебральними паралічами у віці чотирьох-п'яти років не можуть виконати навіть найпримітивніших малюнків. Діти з мимовільними нав'язливими рухами, навіть намагаючись відтворити форму, хаотично викреслюють, виходять за межі аркуша паперу), порушена дрібна та загальна моторика (багато дітей не вміють тримати олівець, малювати, користуватися пензликом, ліпити з пластиліну і конструювати. Для всіх дошкільнят з важкими руховими порушеннями абсолютно недоступні дії з ножицями), спостерігається часткова або повна нездатність тримати рівновагу. Дітей з порушенням опорно-рухового апарату поділяють на декілька груп у залежності від природи порушення. Таким чином діти, що хворі на дитячий церебральний параліч або поліомієліт як наслідок мають порушення моторної сфери. До вроджених патологій відносять вроджені вивихи стегна, клишоногість, сколіоз. Щодо набутих захворювань опорно-рухового апарату можемо сказати, що це травматичне пошкодження спинного або головного мозку, кінцівок, також це можуть бути захворювання скелету, такі як туберкульоз, пухлини кісток, рахіт.

Зазвичай, діти із церебральним паралічем можуть потребувати різних видів допомоги. Спеціальне навчання та послуги можуть охоплювати фізичну терапію, окупаційну терапію та логопедичну допомогу:

- фізична терапія допомагає розвивати м'язи, навчитися краще ходити, сидіти та утримувати рівновагу;

- окупаційна терапія допомагає розвивати моторні функції (одягатися, їсти, писати, виконувати повсякденні дії);

- логопедичні послуги допомагають розвивати комунікаційні навички, коригувати порушену вимову (що пов'язано зі слабкими м'язами язика та гортані). Окрім проблем з фізичним станом у таких дітей спостерігаються розлади емоційної сфери, а саме: чутливість до звичайних подразників навколишнього середовища, емоційна збудливість – підвищена.

У більшості дітей з порушеннями опорно-рухового апарату наявна затримка психічного розвитку по типу так званого психічного інфантилізму.

При психічному інфантилізмі спостерігаються такі особливості поведінки:

- у своїх діях діти керуються в першу чергу емоцією задоволення;

- вони не здатні продуктивно працювати в колективі;

- співвідносити свої бажання з інтересами навколишніх;

- у всій їхній поведінці присутній елемент «дитячості».

Характерними особливостями затримки психічного розвитку у дітей з церебральним паралічем є обмежений запас знань і уявлень про навколишній, недостатній розвиток усіх психічних процесів, стомлюваність.

Незважаючи на перераховані особливості поведінки, емоційно-вольові порушення можуть проявляти себе по-різному. В одному випадку це буде підвищена збудженість. Діти цього типу неспокійні, метушливі, дратівливі, схильні до прояву немотивованої агресії. Для них характерні різкі перепади настрою: вони то надмірно веселі, то раптом починають вередувати, здаються втомленими і дратівливими. В іншому випадку, навпаки, відрізняє пасивність, безініціативність, зайва сором'язливість. Будь-яка ситуація вибору ставить їх у тупик. Їхнім діям властива млявість, повільність. Багато дітей відрізняються

підвищеною вразливістю. Це можна пояснити ефектом компенсації: рухова активність дитини обмежена, і через це органи почуттів, отримують високий розвиток. Завдяки цьому вони чуйно ставляться до поведінки навколишніх і здатні вловити навіть незначні зміни в їхньому настрої. Однак ця вразливість найчастіше носить хворобливий характер: цілком нейтральні ситуації, невинні висловлення здатні викликати в них негативну реакцію.

Для того, щоб зменшити численність дитячої інвалідності внаслідок патології опорно-рухового апарату велику роль відіграє надання вчасної допомоги. Сюди входить рання діагностика і ранній початок систематичної корекційно-розвиваючої роботи з дітьми. В основі цього лежить раннє виявлення серед новонароджених дітей з церебральної або рухової патологією і надання їм спеціальної допомоги. Таку допомогу надають логопеди, дефектологи, психологи, вихователі, які здійснюють корекцію порушень рухової сфери, пізнавальної діяльності і мови.

### Список використаних джерел:

1. Таранченко О.М., Найда Ю.М. Врахування відмінностей розвитку та навчальної діяльності дітей з особливостями психофізичного розвитку в процесі навчання. *Інклюзивна школа: особливості організації та управління* : Навчально-методичний посібник / Кол. авторів: Колупасва А.А., Найда Ю.М., Софій Н.З. та ін. За заг. ред. Даниленко Л.І. Київ, 2007. 128 с. URL: <http://www.ussf.kiev.ua/iearticles/88/>
2. Гладченко І. Загальні рекомендації щодо навчання та розвитку дітей з порушеннями опорно-рухового апарату. URL: [http://ispukr.org.ua/articles/20/%D0%93%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%86\\_%D0%A0%D0%95%D0%9A%D0%9E%D0%9C%D0%95%D0%9D%D0%94%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%87%20%20%D0%94%D0%86%D0%A2%D0%98%20%D0%97%20%D0%94%D0%A6%D0%9F.pdf](http://ispukr.org.ua/articles/20/%D0%93%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%86_%D0%A0%D0%95%D0%9A%D0%9E%D0%9C%D0%95%D0%9D%D0%94%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%87%20%20%D0%94%D0%86%D0%A2%D0%98%20%D0%97%20%D0%94%D0%A6%D0%9F.pdf)
3. Гозак С.В., Станкевич Т.В., Слизарова О.Т., Парац А.М. Особливості опорно-рухового апарату дітей старшого дошкільного віку. URL: <http://www.health.gov.au/www.nsf/all/u05-02-140?opendocument>
4. Ширай Ю., Бичок О. Діти з порушенням опорно-рухового апарату. URL: [http://shiraybychok.blogspot.com/p/blog-page\\_17.html](http://shiraybychok.blogspot.com/p/blog-page_17.html)
5. Методичний посібник «Реабілітаційний супровід навчання неповносправних дітей». Львів : «Колесо», 2008. С. 18–19. URL: <https://roippo.org.ua/upload/iblock/df6/reabilitatsiny-suprovid-nepovnospravnykh-ditey.pdf>